

RAZGOVOR Švicarski redatelj Stefan Kaegi, u povodu predstave »Cargo Sofia - Zagreb«

Junaci skladišnih terminala

VIŠNJA ROGOŠIĆ

Dokumentarna avantura pod nazivom »Cargo Sofia - Zagreb« započela je pozdravom bugarskih vozača kamiona Ventislava Borisova i Svetoslava Mičeva na početku predstave čiji je koncept osmislio Stefan Kaegi.

Predstava je izvedena 11. i 12. rujna na zagrebačkome Urban festivalu s malim gledalištem u kamionu i pozornicama na parkiralištima, tržnicama i crpnim stanicama u predgrađu.

Švicarski redatelj Kaegi, ujedno suosnivač njemačke grupe Rimini Protokoll, poznate po traženju teatra u stvarnom životu, rijetko radi s pravim glumcima. Tako i u njegovu najnovijem projektu svoju priču u živo izvode dva stvarna vozača kamiona s dugim stažom, vodeći u fiktionalnu dvotjednu vožnju od Sofije do Zagreba preko skladišnih terminala, graničnih prijelaza i pogodnih odmorišta na autocesti.

Vozeći Europom, predstava »Cargo Sofia« ove godine ima različita odredišta - od Berlina, festivala u Avignonu, preko Varšave i Zagreba do beogradskoga Bitefa. Putnicima - gledateljima i nama u razgovoru za *Vjesnik* njezin mladi redatelj Stefan Kaegi otkriva kako je »cijeli svijet pozornica«.

Dokumentarno kazalište

Kako biste nazvali kazalište kojim se bavite?

- Najviše se koristimo terminom dokumentarno kazalište. Mislim da je tako najlakše objasniti ljudima zašto stvari koje se pojavljuju u našim predstavama predstavljaju same sebe.

U kazalištu vas ljudi uvijek pitaju zašto ne radite s glumcima, a kad biste to upitali tvorca dokumentarnog filma, on uopće ne bi

Stefan Kaegi: Bitno je da publika shvati kako se događa nešto jedinstveno

razumio pitanje. Naravno da radi s ljudima i stvarima koje pronalazi i koji imaju priču, a nisu tamo kako bi pokazali koliko dobro mogu plesati, pjevati ili raditi stvari kojima bi impresionirali druge.

Što želite pokazati predstvom?

- Želim pokazati tko su ti ljudi, a ne što oni mogu napraviti. Želim pokazati tko je ta osoba koja prevozi WC papir cijelom Europom ili tko je čovjek koji prevozi ribu i kako on vidi Europu.

► U slijepoj ulici

Kako biste se bavili stvarnošću u tradicionalnom kazalištu - sa stvarnim glumcima i stvarnom pozornicom?

- U kazalištu se morate baviti s 3000 godina kazališne povijesti koju držim nekom vrstom slijepe ulice. Problem je u tome što se većina kazališnih škola još uvijek fokusira na pitanja zanata. Škole likovne umjetnosti još u 70-ima prošle su kroz taj proces s Josephom Beuysom i pokretom Fluxus koji tvrde kako nije stvar u sposobnosti i talentu nego u znanju, percepciji i konceptualizaciji, u razmišljanju prije djelovanja. Tradicionalno kazalište taj korak još nije shvatilo. U tom smislu još nije postalo umjetnost - dok god se fokusirate na gledanje genija na pozornici koji se genijalno pretvaraju u nekoga drugoga. Mi se koristimo referencijalnim sustavom kazališta u životu. Svatko će se složiti da je njegov izbor odjeće toga dana također dio uloge koju igra.

Želim pokazati tko je ta osoba koja prevozi WC papir cijelom Europom i kako on vidi Europu

mo o tim vozačima kamiona. Oni se ponose mnogočime, vole svoj posao, vole vožnju, vole ostavljati stvari iza sebe i nikada se ne zaustavljati.

Globalizacijska priča o vozačima kamiona

Koliko na Vas kao »redatelja« utječu izvođači, publika, prostor?

- Ovisi. »Cargo Sofia« različit je od grada do grada i započeo je mojom potragom za lokacijama. Sljedeći je korak pronaći ljude koji su voljni surađivati na mjestima poput Zelene tržnice ili skladišnog terminala. Oni vas ponekad tretiraju kao kupce ili su sumnjičavi i zaista uživam u preobrazbi kroz koju prolazimo u susretu s različitim ljudima. Njihovi pogledi mijenjaju i gledatelje koji žive u Zagrebu, čine vas pomalo strancima.

Na tragu Josepha Beuysa, kako se promjena u gledateljima može vezati uz Vaš rad?

- Neki radovi Rimini Protokolla vrlo su nalik socijalnoj skulpturi, poput predstave »Deutschland 2« u kojoj smo kopirali političare Bundestaga. No ovu predstavu neki dolaze vidjeti kao arhitektonski prijedlog ili kao film u kinu.

Što smatrate uspjehom u Vašem kazalištu?

- Možete sjediti u kamionu jer vam se sviđa osjećaj da ste u kinu ili glazba ili koncept filma ceste, no najvažnije je da publika shvati kako se događa nešto jedinstveno, što samo vi možete doživjeti večeras, a sutrašnja publika neće vidjeti.